

ΑΙ ΣΥΓΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΙΚΡΟΥ ΠΕΡΔΙΚΙΟΥ

Είξεύρετε ὅτι τὰ περδίκια πηγαίνουν πολλά μαζί και φωνάζουν μέσα εἰς τ' αὐλάκια, και ἅμα ἀκούσουν τὸν παραμικρότερον θόρυβον πετοῦν ἐπάνω ἐξαφνικά και σκορποῦν εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς τὸ ἰδικὸ μας κοπάδι εἰμῆθα πολλοί, ὅλοι ἀνοικτόκαρδοι, και κατοικοῦμεν εἰς τὸν κάμπον κοντὰ εἰς τὴν ἄκραν ἐνὸς μεγάλου δάσους. Ἐγὼ ἀπὸ τότε ὅπου ἐννοίωσα τὸν ἑαυτόν μου, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ζωὴν. Μολταυτὰ κάτι τι με ἀνησυχοῦσεν ὀλίγον, ἐκεῖνο τὸ τρομερὸ κυνήγι διὰ τὸ ὅποσον αἱ μητέρες μας ἤρχισαν νὰ ὀμιλοῦν σιγὰ σιγὰ ἀναμεταξύ των. Ἐνας γερο-πέρδικος ἀπὸ τὸ κοπάδι μας, μοῦ ἔλεγε πάντα δι' αὐτό:

«Μὴ φοβεῖσαι, Κοκκινούλη—μὲ λέγουν Κοκκινούλη, διότι τὸ ράμφος μου και τὰ πόδιά μου εἶνε κόκκινα—μὴ φοβεῖσαι, Κοκκινούλη. Θὰ σὲ πάρω μαζί μου τὴν ἡμέρα πού θ' ἀρχίσῃ τὸ κυνήγι και εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ πάθῃς τίποτε».

Εἶνε πονηρὸς γερο-πέρδικος· ζωηρὸς ἀκόμη, μολονότι ἔχει μερικαῖς τρίχαις ἄσπραις ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Ὅταν ἦταν πολὺ μικρὸς ἀκόμη, τὸν ἐπῆρε ἓνα σκάγι εἰς τὸ φτερό και ἐπειδὴ ἀπ' αὐτὸ ἔγεινε κάπως βαρὺς, κυττάει δύο φοραῖς ἐμπρός του πρὶν πετάξῃ, παίρνει καιρὸν και δὲν πετᾷ ἀσυλλόγιστα. Συχνὰ μ' ἔπαιρνε μαζί του εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ δάσους. Ἐκεῖ πέρα εἶνε ἓνα σπητάκι, χωμένον μέσα ἔς τὰς καστανιαῖς, ἄφωνο ὡσὰν ἔρημη φωνηρὰ, και πάντα κλειστὸ.

—Κύττα καλὰ αὐτὸ τὸ σπητί, μικρὲ, μοῦ ἔλεγεν ὁ γέρον· ὅταν ἰδῆς νὰ ἀναβαίῃ καπνὸς ἀπὸ τὴν στέγη του, και ἰδῆς τὴν θύρα του και τὰ παράθυρά του ἀνοικτὰ, ἡ δουλειὰ μας πάγει ἄσχημα.

Ἐγὼ εἶχα ὅλην μου τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτόν, διότι εἴξευρα ὅτι δὲν ἦτο τὸ πρῶτο κυνήγι πού ἔβλεπε.

Πραγματικῶς, τὸ ἄλλο πρῶτὸ, μάλιστα ἔφεξε, ἀκούω κάποιον νὰ μοῦ φωνάζῃ σιγὰ σιγὰ εἰς τ' αὐλάκι.

—Κοκκινούλη, Κοκκινούλη!

Ἦτο ὁ φίλος μου γερο-πέρδικος. Τὸ βλέμμα του ἦτο κατατρομαγμένον.

—Ἐλα γρήγορα, μοῦ εἶπε, και κάμε ὅ,τι κάμω ἐγώ.

Ἐπῆγα κατόπιν του μισοκοιμισμένος, κατακυλιώντας ἀνάμεσα εἰς τοὺς βάλους τοῦ χώματος, χωρὶς νὰ πετῶ, σχεδὸν χωρὶς νὰ πηδῶ, ὡσὰν ποντίκι. Ἐπηγαίναμε πρὸς τὸ δάσος, και περνώντας εἶδα ὅτι ἡ καπνοδόχη τοῦ μικροῦ σπητιαῦ ἐκάπνιζε, τὰ παράθυρα ἦσαν ἀνοικτὰ και ἐμπρὸς εἰς τὴν ὀρθάνοικτην θύραν ἔστεκαν ὠπλισμένοι οἱ κυνήγοι και τριγύρω

των ἐπηδοῦσαν οἱ σκύλοι. Ἐν ᾧ ἐπερνούσαμεν ἓνας κυνηγὸς ἐφώναζε :

—Τώρα τὸ πρῶτὸς κυνηγήσωμε εἰς τὸν κάμπο, τὸ ἀπομειήμερο κυνηγοῦμε εἰς τὸ δάσος.

Τότε ἐκατάλαβα διατί ὁ γέρον μου σύντροφος μ' ἐπῆγαινε εἰς τὸ δάσος. Μολταυτὰ ἡ καρδιά μου ἐκτυποῦσε δυνατὰ, πρὸ πάντων ὅσον ἐσυλλογιζόμεν τοὺς δυστυχεῖς μας φίλους. Ἐξαφνα τὴν στιγμὴν ὅπου ἐμβαίναμεν εἰς τὸ δάσος, οἱ σκύλοι ἤρχισαν νὰ τρέχουν πρὸς τὸ μέρος μας.

—Σκύψε, πέσε προύμυτα, μοῦ εἶπεν ὁ γερο-πέρδικος κ' ἐξαπλώθη και αὐτὸς εἰς τὸ χῶμα.

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν δέκα βήματα μακροῦρά μας ἓνα ὀρτύκι κατατρομαγμένον ἤνοιξε τὸ ράμφος του και τὰ πτερά του και ἐπέταξε μὲ φοβισμένην φωνήν. Ἦκουσα ἓνα τρομερὸν κρότον και μὰς ἐσκέπασε μία σκόνη πού εἶχε παράξενη μυρωδιὰ, κάτασπρη και κατάζεστη, μολονότι ὁ ἥλιος μάλιστα εἶχε εὐγεῖ. Τόσος φόβος μὲ εἶχε πιάσει, πού δὲν ἐμποροῦσα πλέον νὰ τρέξω. Εὐτυχῶς ἐμβήκαμεν εἰς τὸ δάσος. Ὁ σύντροφός μου ἐζάρωσε ὀπίσω ἀπὸ μίαν μικρὰν βαλανιδιά· ἐπῆγα κ' ἐχώθηκα κ' ἐγὼ κοντὰ του κ' ἐμείναμεν ἐκεῖ κρυμμένοι, κυττάζοντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα.

Εἰς τὰ χωράφια αἱ τουφεκικαῖς ἐπαιρναν κ' ἐδιναν. Εἰς κάθε κρότο ἐκλεία τὰ μάτια μου παραζαλισμένος· ἐπειτα ὅταν ἀπεφάσιζα νὰ τ' ἀνοίξω, ἔβλεπα τὸν ἀνοικτὸ και γυμνὸν κάμπο, τοὺς σκύλους πού ἔτρεχαν, πού ἐσκαλίζαν εἰς τὰ χαμόκλαδα και ἐστρεφογυροῦσαν ἀπ' ἐδῶ και ἀπ' ἐκεῖ ὡσὰν τρελλοί. Ὅπίσω ἀπ' αὐτοὺς οἱ κυνηγοὶ ἐβλασφημοῦσαν, ἐφώναζαν· τὰ τουφεκία ἔλαμπαν εἰς τὸν ἥλιον. Μία στιγμὴ εἰς ἓνα μικρὸ σύννεφο καπνοῦ μοῦ ἴφθηκε πῶς εἶδα—μολονότι τριγύρω ἐκεῖ δὲν ἦτο κανὲν δένδρον—νὰ πετᾷ κάτι τι ἄν φύλλα πού σκορπιώνται. Ἄλλ' ὁ γέρον μου σύντροφος μοῦ εἶπε ὅτι ἦσαν πτερά και πραγματικῶς ἓκατὸ βήματα ἐμπρὸς μας ἓνα ὠραῖο στακτερὸ περδίκι ἐκυλίσθηκε μέσα ἔς τ' αὐλάκι με ἀναποδογυρισμένο και αἰματωμένο κεφάλι.

Ὅταν ὁ ἥλιος ἔγεινε πολὺ ἔστος και ἀνέβη πολὺ ὑψηλὰ, αἱ τουφεκικαῖς ἔπαυσαν διὰ μιᾶς. Οἱ κυνηγοὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ σπητάκι των ὅπου ἤκουετο νὰ τρίξῃ ἡ φωτιὰ πού εἶχαν ἀνάψει ἀπὸ κλήματτα. Εἰς τὸν δρόμον ὀμιλοῦσαν ἀναμεταξύ των, με τὸ τουφεκί εἰς τὸν ὦμον κ' ἐλογάριαζαν πόσα ἐσκότωσαν ὁ καθείς, ἐν ᾧ οἱ σκύλοι ἤρχοντο ἀπὸ πίσω κατακουρασμένοι, με κρεμαστή γλῶσσα. . .

—Πάνε νὰ φάγουν, μοῦ εἶπεν ὁ σύντροφός μου, ἄς κάμωμε κ' ἡμεῖς τὸ ἴδιο.

Και ἐμβήκαμεν εἰς ἓνα χωράφι ἀραβοσίτου, πού ἦτο ἐκεῖ κοντὰ εἰς τὸ δάσος. Ὅρατοί φασιανοὶ ἔτσιμποῦσαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ κ' ἐχαμήλωναν

τὸν κόκκινον λόφον τῶν ἀπὸ τὸν φόβον μὴν τοὺς ἰδοῦν. Ἄ! τὴν ἦσαν ὀλιγώτερον ὑπερήφανοι ἀπὸ ἄλλαις φοραῖς. Ἐν ᾧ ἔρωσαν μᾶς ἐρωτοῦσαν ἂν ἐσκοτώθῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς των. Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ οἱ κυνηγοὶ εἰς τὸ τραπέζι των ἤρχισαν νὰ κάμουν θόρυβον, ἠκούσαμεν ὅτι ἐταίριζον τὰ ποτήριά των καὶ ἐτίναζαν τοὺς φελούς τῶν φιαλῶν. Ὁ γέρον ἐσκέφθη ὅτι καιρὸς ἦτο νὰ πᾶμε νὰ κρυφθοῦμε.

Ἐκεῖνην τὴν ὥραν θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι τὸ δάσος ἐκοιμάτο. Ὁ μικρὸς λάκκος ὅπου ἦταν γαίαναι καὶ ἔπιναν τὰ ζαρκαδία ἦτο ἤσυχος. Κανένας λαγὼς δὲν ἐφαίνετο μέσα εἰς τὸ θροῦμπι. Μόνον ἐνοιωθε κανεὶς μίαν μυστηριώδη ἀνατριχίλαν ὡς ἂν κάθε φύλλον, κάθε χορτάρι νὰ ἐκρυπτε μίαν ζωὴν πού ἐκινδύνευεν. Εἰς τὸ δάσος εὐρίσκονται πολλὰ κρυψάναις, τρύπαις, θάμνοι, ἀγκάθια, λάκκοι. Νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἐπροτιμοῦσα νὰ εἶμαι κρυμμένος μέσα εἰς μίαν τέτοιαν τρύπαν· ἀλλ' ὁ σύντροφός μου ἐπροτιμοῦσε νὰ μείνωμεν εἰς τ' ἀνοικτά. Καὶ καλὰ ἐκάμαμεν, διότι οἱ κυνηγοὶ ἤρχοντο εἰς τὸ δάσος.

Ὡ! αὐτὴ ἡ πρώτη τουφεκία εἰς τὸ δάσος, αὐτὴ ἡ τουφεκία πού ἐτροπύουσε τὰ φύλλα ὡς ἂν χαλάζι. Ἀπριλίου, κ' ἔκαμε σημάδια εἰς τὰς φλούδαις τῶν δένδρων! Ποτὲ δὲν θὰ τὴν λησμονήσω. Ἐνας λαγὼς τῶρριζε ἔς τὴν τρεχάλα ξεριζώνοντας ὅπου ἐπερνοῦσε τὸ χορτάρι μὲ τὰ ταυνομένα νύχια του. Δυὸ τρεῖς φασιανοὶ ἐπέταξαν βαρεῖά· θόρυβος ἠκούετο μέσα εἰς τὰ χαμηλὰ κλαδιά, εἰς τὰ ξηρὰ φύλλα, ἀπὸ τὰς τουφεκίαις ἐκείναις, αἱ ὅποιαι ἐτάραξαν, ἐξύπνησαν, ἐτρόμαξαν ὅλα ὅσα ἐζοῦσαν εἰς τὸ δάσος. Οἱ τυφλοπόντικοι ἐχώνοντο μέσα εἰς τὰς τρύπας των. Ἐνας σκαντζόχοιρος εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ κοίλωμα τοῦ δένδρου, ὅπου εἶχαμε ζαρῶσει, ἔστρεφε γύρω τὰ βλακώδη του μάτια, ἀκίνητα ἀπὸ τὴν τρομάραν. Αἱ πεταλοῦδαι, αἱ ἀγριομέλισσαι ἐπετοῦσαν κατατρομαγμένοι ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Μία ἀκρίδα μὲ κατακόκκινα πτερὰ ἦλθεν ἀπὸ τὸν τρόμο της κ' ἐκάθησε κοντὰ εἰς τὸ ῥάμφος μου· ἀλλὰ κ' ἐγὼ εἶχα τέτοια τρομάρα πού οὔτε τὴν ἐπειράξα.

Ὁ γέρον ὅμως ἦτο ἤσυχος. Εἶχε τὸν νοῦν του εἰς τὰ γαυγίσματα καὶ εἰς τὰς τουφεκίαις καὶ ὅταν ἐπλησίαζαν, μοῦ ἔκαμε νεῦμα κ' ἐπηγαίναμεν ὀλίγο μακρότερα, ἐκεῖ ὅπου δὲν μᾶς ἐφθάναν οἱ σκύλοι, καὶ μᾶς ἐκρυπταν καλὰ τὰ πυκνὰ φύλλα. Μολταῦτα μία φορὰ ἐνόμισα ὅτι ἐχαθῆκαμεν. Τὸ μονοπάτι ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐπρεπε νὰ περάσωμεν τὸ ἐφύλαγεν ἕνας κυνηγὸς ἀπὸ κάθε ἄκρη. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἦτο ἕνας παλληκαρᾶς μὲ μαύραις φαβορίταις· εἰς κάθε κίνημα πού ἔκαμε ἐβροντοῦσαν τὸ κυνηγετικὸ του μαχαίρι, ἡ παλάσκα του, ἡ πυριτιδοθήκη του, χωρὶς νὰ λογαριάσω καὶ τὰς ὑψηλαὶς γκέταις μὲ κομβία πού τοῦ ἐφθάναν ἕως εἰς τὰ

γόνατα καὶ τὸν ἔκαμαν ἀκόμη περὶ ὑψηλό. Εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην ἦτο ἕνας κοντὸς γέρον, ὁ ὅποιος ἀκουμποῦσεν εἰς ἕνα δένδρον κ' ἐκάπνιζεν ἤσυχα τὴν πίπαν του, καὶ μισόκλειε τὰ μάτια του ὡς ἂν νὰ ἤθελε νὰ κοιμηθῇ. Αὐτὸν δὲν τὸν ἐφοβοῦμην, ἀλλὰ τὸν ἄλλον ἐκεῖ, τὸν ἄλλον. . .

— Δὲν νοιώθεις σὺ ἀπ' αὐτὰ. Κοκκινούλη, μοῦ εἶπε μὲ γέλοιο ὁ γέρον· καὶ χωρὶς φόβον μὲ φτερούγαις ἀνοικταῖς ἐπέταξε σχεδὸν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ τρομεροῦ κυνηγοῦ μὲ τὰς φαβορίταις.

Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι αὐτὸς ὁ κακομοῖρης ἦτο τόσο πολὺ δυσκίνητος μέσα εἰς ἐκεῖνην τὴν κυνηγετικὴν του φορεσίαν, εἶχε τόσο πολὺ τὸν νοῦν του εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸν ἐπαρτηροῦσε μὲ καμάρι ἀπὸ ἴσως ἕως κάτω, ὥστε ἕως ὅτου νὰ ξεκεραμάσῃ ἀπὸ τὸν ὦμόν του τὸ τουφέκι, τὰ σιάγια του δὲν μᾶς ἐφθάναν πλέον. Ἄ! πού νὰ ἔξέουρον οἱ κυνηγοὶ ὅταν θαρροῦν πῶς εἶνε ὀλομόναχοι εἰς μίαν ἄκρην τοῦ δάσους, πόσα μικρὰ μάτια τοὺς κατασκοπεύουν ἴσως ἀπὸ τὰς βάττους, πόσα μικρὰ μυτερὰ ῥάμφη βαστοῦν τὰ γέλοια των διὰ τὴν ἀνεπιτηδεύτητά των!

Ἡμεῖς ἐφεύγαμεν, καὶ ὀλοένα ἐφεύγαμεν. Ἐπειδὴ τὸ καλλίτερον πού εἶχα νὰ κάμω ἦτο νὰ πηγαίνω κατόπιν εἰς τὸν γέρον μου, ἐπετοῦσα ὅπως ἐπετοῦσεν ἐκεῖνος, ἔτοιμος νὰ σταθῶ ἅμα σταθῇ ἐκεῖνος. Ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μου ἔχω ἀκόμη ὅλα τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὅποια ἐπεράσαμεν. Πρὸ πάντων τὸ μεγάλο ἐκεῖνο πράσινον παραπέτασμα ἀπὸ βαλανιδίαις, ὅπου μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπα παντοῦ κρυμμένον τὸν θάνατον, καὶ τὸν στενὸν δρόμον ὅπου ἡ μητέρα μου Πέρδικα μᾶς εἶχε εὐγάλει τόσαις φοραῖς περίπατον εἰς τὸν ἥλιον τοῦ Μαΐου, ὅπου ἐπληθύνοντο ἐν ᾧ ἐτσιμποῦσαμεν τὰ κόκκινα μυρμηγκία πού ἐσκαρφάλωναν εἰς τὰ πόδια μας, ὅπου ἀπαντοῦσαμε μικροὺς ἀνοστονδυμένους φασιανούς, βαρεῖς ἴσως κοτόπουλα, πού δὲν κατεδέχοντο νὰ παίξουν μαζί μας.

Τὸν εἶδα ὡς ἂν εἰς τὸ ὄνειρόν μου τὸν στενὸν ἐκεῖνον δρόμον τὴν στιγμὴν ὅπου ἕνα ἴλαφι ἔτρεχεν εἰς αὐτὸν μὲ τὰ ὑψηλὰ λιγνά του πόδια. Ἐπειτα εἶδα τὴν μικρὰν λίμνην ὅπου ἔρχοντο τὰ πουλιὰ κοπαδιαστά, ὅλα μ' ἕνα πέταγμα, νὰ πιοῦν νερὸ καὶ νὰ πιτσιλισθοῦν μὲ μικραὶς σταλαγματιαῖς, πού κατακυλοῦν ἐπάνω εἰς τὰ γυαλιστερὰ πτερὰ των. . . Εἰς τὴν μέσην τῆς μικρᾶς λίμνης ἦσαν κάτι μικραὶς πυκναὶς σκλήθραις καὶ ἐκεῖ ἐπήγαμε νὰ κρυφθοῦμεν. Ἐκεῖ ἦτο ἀδύνατον νὰ μᾶς μυρισθῇ ἡ μύτη τῶν σκύλων. Μόλις ἐπέρασεν ἕνα λεπτὸ ἦλθεν ἕνα ζαρκαδί πού ἐσύρετο εἰς τὰ τρία του πόδια καὶ ἄφινε ὀπίσω του κόκκινα σημάδια ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα. Τόση λύπη μοῦ ἔκαμε πού τὸ ἔβλεπα,

ὥστε ἔκρυψα τὸ κεφάλι μου κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα, ἀλλὰ τὸ ἤκουα τὸ κακόμοιρο πληγωμένο πού ἔπινε εἰς τὴν λίμνην φυσῶντας, καταφλογισμένο ἀπὸ πυρετόν.

Ἦρχισε νὰ βραδυᾷζη. Αἱ τουφεκίαις ἤκούοντο μακρῶς, σπανιώτερα. Ἐπειτα ἔπαυσαν ὅλως διόλου. Τὸ κυνήγι εἶχε τελειώσει. Ἐπεστρέψαμεν σιγὰ σιγὰ εἰς τὸν κάμπον διὰ νὰ μάθωμεν τί ἀπέγειναν οἱ ἰδιόκοι μας. Ἐν ᾧ ἐπερνοῦσα ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ξύλινο ἴσητάκι εἶδα ἓνα τρομερὸ πρᾶγμα.

Εἰς τὴν ἄκραν μιᾶς τάφρου οἱ λαγοὶ μὲ τὴν κόκκινη προβιά, τὰ μικρὰ στακτερὰ κουνέλια μὲ τὴν κάτασπρη οὐρὰν ἦσαν ἔξαπλωμένα χάμου. Τὰ πόδια των ἠνωμένα ἀπὸ τὸν θάνατον ἐνόμιζες ὅτι ἐζητοῦσαν ἔλεος, τὰ σθυσμένα ἄματια των ἐνόμιζες ὅτι ἔκλαιαν. Κοντὰ εἰς αὐτὰ ἐκείοντο κόκκινα πέρδικαις, στακτερὰ περδίκια, γερο-πέρδικοι ὡσὰν τὸν σύντροφό μου, καὶ ἴφτεινὰ περδικάκια πού εἶχαν ἀκόμη χνουδιὸν κάτω ἀπὸ τὰ περὰ των ἴσᾶν ἐμένα. Ἐεῦρετε τίποτε πιεὶ λυπητερό ἀπὸ ἓνα πουλὶ ἴψθαμένο; Εἶνε τόσον ζωντανὰ τὰ περὰ! Σὲ πιάνει ἀνατριχίλα νὰ τὰ βλέπῃς μαζωμένα καὶ κρύα... Ἐνα μεγάλο καὶ εὐμορφο ζαρκάδι ἐφαίνατο ἴσᾶν νὰ ἐκοιμάτο καὶ ἡ τριανταφυλλιά του γλῶσσα εὐγαίνεν ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα ὡσὰν διὰ νὰ γλειψῇ ἀκόμη.

Καὶ οἱ κυνηγοὶ ἦσαν ἐκεῖ συμμενοὶ· κ' ἐμετροῦσαν κ' ἐτραβοῦσαν πρὸς τὸ μέρος των τὰ ἴματωμένα πόδια, ταῖς σχισμέναις φτερούγαις, δίχως διόλου νὰ σεβασθοῦν τὰς νωπὰς ἐκείνας πληγὰς. Οἱ σκύλοι, πού τοὺς εἶχαν δέσει διὰ νὰ ἀναχωρήσουν, ἐκινούσαν ἀκόμη τὸ ῥύγχος των, ὡς νὰ ἠτοιμάζοντο νὰ ὀρμήσουν πάλι μέσα εἰς τὰ χαμόλαδα.

Ω! ἐνῶ ὁ ἥλιος ἔδυν ἐκεῖ κάτω καὶ αὐτοὶ ἀναχωροῦσαν κατακουρασμένοι, καὶ ἡ σκιά των ἐπιπτεν ἐπάνω εἰς τοὺς βώλους τοῦ χώματος καὶ εἰς τὰ μονοπάτια τὰ ὑγρά ἀπὸ τὴν βραδυὴν δροσιὰ, πῶς τοὺς ἐκχατάρωμην, πῶς τοὺς ἐμισοῦσα ἀνθρώπους καὶ ζῶα, ὀληντὴν συμμορίαν!.. Οὔτε ὁ σύντροφός μου οὔτε ἐγὼ δὲν εἶχαμε τὴν δύναμιν νὰ χαιρετίσωμεν μὲ μιὰ φωνὴν τὴν ἡμέραν αὐτὴν πού ἐτελειώνε.

Εἰς τὸν δρόμον μας ἀπαντοῦσαμεν κακόμοιρα ζῶα σκοτωμένα ἀπὸ ἓνα μολύβι τυχαίως, καὶ ἔμεναν ἐκεῖ ἀφημένα εἰς τὰ μυρμιγκία καὶ τοὺς τυφλοπόντικους, κίσσας, χελιδόνια, πού τὰς εὖρε τὸ φαρμακερὸ μολύβι ἐν ᾧ ἐπετοῦσαν, καὶ ἦσαν ἐξηπλωμένοι ἀνάσκελα καὶ ἐτέντωναν τὰ μικρὰ των πόδια πρὸς τὴν νύκτα, ἡ ὁποία κατέβαιναν, ὅπως πάντοτε τὸ φθινόπωρον, κρύα καὶ ὑγρά. Ἀλλὰ περισσότερο ἀπὸ ὅλα σοῦ ἐσπάραζε τὴν καρδιά ν' ἀκούης εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους, εἰς τὸ λειβάδι, ἐκεῖ κάτω, πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ πού εἶνε γεμάτο ἀπὸ λυγαριάς,

φωναῖς πού νὰ προσκαλοῦν μὲ ἀγωνίαν, μὲ ἀπελπισίαν ἀγαπητὰ ὄντα καὶ νὰ μὴν ταῖς ἀποκρίνεται κανεὶς! . . .

[Alphonse Daudet].

Α. Π. Κ.

ΑΙ ΕΡΓΑΤΙΑΕΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ὅστις τὴν πρωΐαν, μετὰ τοῦ ἡλίου τὴν ἀνατολὴν διέλθῃ τὴν Ὀδὸν Ἐρμοῦ, βλέπει γραφικὸν θέαμα. Ἐν ᾧ ἡ θορυβώδης ὁδὸς μόλις ἀφυπνίζεται καὶ πού ὑπάλληλός τις φαίνεται ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ τὰ παραθυρόφυλλα ἐμπορικῶν, μικρὰ δ' ἀγέλη αἰγῶν γαλακτοφόρων χωρεῖ σκιρτῶσα καὶ σείουσα τοὺς κωδωνίσκους τῆς, αἱ μικραὶ ἐργάτιδες, ῥάπτριαὶ τὸ πλεῖστον, ἐκ τῶν συνοικιῶν ἰδίᾳ τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Ψυρρῆ παρελάνουσι καθ' ὁμάδας, ὡς περδίκια, μεταβαίνουσαι εἰς τὸ ἡμερησίον των ἔργον. Βαδίζουσι γοργαί, ζωηραί, δροσεραὶ ὡς ἐν ἐλούσθησιν ἐν τῇ δρόσῳ τῆς πρωΐας, εὐσταλεῖς καὶ ἀβραὶ ἐξ ἤθης καὶ νεότητος, μὲ τὸ ἐκ ταιτίου ἢ προστύχου ἀπλαγᾶ φόρεμά των καὶ τὸ περισφίγγον κομψῶς καὶ ἀναδεικνύον τὸ πλαστικὸν τοῦ σώματός των ἐπανωφόριον, τὸν καστανόχρουν ψιάθινον πέτασόν των ἢ τὴν ἀσκεπῆ κεφαλὴν καὶ εἰς πλεξίδα καταρρέουσαν ἢ διὰ κτενὸς συκρατουμένην κόμην. Εἶνε τόσον χαρίεσσαι, ὥστε ἀπορεῖ τις πῶς μὲ ποιᾶν τινα τῆς κόμης ἀνάδωσιν καὶ μόνην τὴν ἀσιπλον καθαριότητά των κατωρθοῦσι νὰ ἐπιδεικνύωσι τοιαύτην καλλιείσθητον φιλαρέσκειαν. Εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν κρατοῦσι μικρόν τι δέμα διὰ χειρομάκτρον ἢ ἐφημερίδος περιτετυλιγμένον· εἶνε τὸ ψωμί των· τὸ λιτόν των γεῦμα θὰ συμπληρώσῃ πέντε λεπτῶν τυρίον ἢ ἐλαῖαι ἐκ τοῦ παντοπωλείου τὴν μεσημβρίαν. Αἱ ταλαίπωροι! ἂ! ὄχι ταλαίπωροι· τὴν πτωχίαν αὐτῶν φέρουσι γενναϊότατα καὶ ἀξιοπρεπέστατα, καὶ καθ' ὁδόν, ὡς νὰ μὴ τὴν παρέλαθον μεθ' ἑαυτῶν ἀλλὰ τὴν ἐγκατέλιπον εἰς τὸν πτωχόν των οἰκίσκον, οὔτε τὴν δειλίαν τῆς αἰσθάνονται οὔτε τὴν περιδεῆ συστολήν τῆς. Τοῦναντίον γελῶσι καὶ ἀστείουσνται, περιέργως, ἀνησυχῶς στρέφουσαι τὴν κεφαλὴν, ἄλλαι χαμαὶ νεύουσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλλὰ πονηρῶς ὀπισθεν τῶν βλεφαρίδων κρατοῦσαι τὸ βλέμμα καὶ παρατηροῦσαι δίχως νὰ βλέπωσι. Αἱ ὠραιότεραι, βαδίζουσι πάντοτε εἰς τὸ μέσον τῆς ἐπὶ τῆς γραμμῆς πεντάδος ἢ ἐξάδος, ἀρχουσαι τοῦ ὀμίλου των, ὑψαύχενες, εὐθυτενεῖς, εὐτυχεῖς διότι τὴν καλλονὴν των ἐπιβεβαίωσιν εἰς αὐτὰς καθ' ἑκάστην οὐ μόνον ὁ μικρὸς στοργγύλος καθρέπτης, ὁ κρεμώμενος εἰς τὸν τοῖχον καὶ κρυπτόμενος μετὰ στοργῆς εἰς τὸ θυλάκιον, ἀλλὰ καὶ τὸ θαυμαστικὸν ἐπιφώνημα τοῦ ὑπάλληλου τοῦ ἐμπορικῶν, ὅπερ τὰς συγκινεῖ ἠδέως ἐν ᾧ